

Z ČINNOSTI FARMACEUTICKÝCH SPOLEČNOSTÍ

● Ze zasedání Výboru České farmaceutické společnosti

Dne 15. října 2008 se konalo na Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové třetí letošní zasedání výboru České farmaceutické společnosti (ČFS) ČLS JEP. Jednání vedl předseda ČFS prof. L. Jahodář.

Úvodem předseda zkontroloval jednotlivé body z minulých schůzí výboru ČFS a jejich plnění a projednal aktuální a vyřešenou korespondenci za poslední období. Odborným sekcím ČFS bylo uloženo nahlásit do 15. listopadu 2008 termíny akcí jednotlivých sekcí, jako podklad do kalendáře akcí ČLS JEP pro rok 2009.

V rámci zahraničních aktivit se diskutovalo o účasti zástupců ČFS na světovém výročním kongresu Mezinárodní farmaceutické federace (FIP) 2008 v Basileji, kde se konalo i setkání a diskuze s výborem FIP o možnosti pořádání kongresu FIP v roce 2011 v Praze. Výsledek tohoto jednání bude projednán výborem FIP v listopadu 2008 a potom, nejpozději v lednu 2009, bude výsledek vybranému pořadateli kongresu FIP 2011 oznámen. Podle neoficiálních informací zůstali ve výběru dva uchazeči – pořadatelské město Praha a Dublin.

České farmaceutické společnosti byla pro její internetové stránky prodloužena na další období jejich doména www.cfs-cls.cz. Výbor ČFS rozhodl, že na těchto stránkách bude nyní zveřejněn Zpravodaj ČFS 1/2008 a v tomto roce nebude vydáván v tištěné formě.

Výbor ČFS projednal zprávu Revizní komise o hospodaření ČFS a vzal ji na vědomí. Zpráva konstatovala mírný záporný finanční výsledek v roce 2007.

V souvislosti s odbornými akcemi ČFS byl výbor informován o úspěšných Lékárenských dnech, které se konaly 3.–5. října 2008 v Litomyšli a které navštívilo více než 300 účastníků.

Výbor rovněž konstatoval, že X. sjezd ČFS konaný 16.–17. května 2008 v Olomouci za spolupořadatelství s firmou Solen, proběhl podle očekávaného schématu a byl velmi úspěšný.

V otázce ekonomické situace časopisu Česká a slovenská farmacie výbor ČFS konstatoval, že prozatím je hospodaření časopisu v roce 2008 ve ztrátě. Výbor bude řešit tuto situaci opět při svém prosincovém jednání.

Za účelem uzavření smlouvy se Zdravotními pojišťovnami vydala ČFS za poslední 4 měsíce celkem 19 osvědčení tem pracovištím, která lege-artis připravují cytotoxická léčiva.

Farmaceutická fakulta UK souhlasí s umístěním Pamětní desky věnované lékárníkům padlým v 1. světové válce. Dílo akademického sochaře Č. Sušky bude instalováno v prostorách vestibulu fakulty. Výbor ČFS zaštití celou záležitost smluvně i finančně, detaily domluví pokladník ČFS s Českou lékařskou společností JEP.

Výbor projednal další organizační záležitosti, přijal 24 nových členů, kteří se od května 2008 do ČFS přihlásili.

Příští schůze výboru ČFS, rozšířená o předsedy odborných sekcí se uskuteční 4. prosince 2008 v Lékařském domě v Praze.

P. Komárek

● Zasedání Rady EUFEPS 2008

Výroční zasedání Rady Evropské federace pro farmaceutické vědy (EUFEPS) se konalo 20. září 2008 v hotelu Mons ve slovenské Ljubljani. Uskutečnilo se při příležitosti 7. středoevropského sympozia farmaceutické technologie (18.–20. září 2008). Jednání se zúčastnilo 17 zástupců reprezentujících národní farmaceutické společnosti, individuální členy EUFEPS, členy Výkonného výboru EUFEPS a členy některých pracovních skupin.

Jednání zahájil prezident EUFEPS prof. Daan J. A. Crommelin přivítáním delegátů, pozorovatelů a dalších hostů. Po představení jednotlivých přítomných členů Rady schválili delegáti zápis a usnesení z minulého zasedání Rady EUFEPS konaného 30. září 2007 v Aténách.

Následovala zpráva o členství. V EUFEPS je v současné době organizováno 24 členských společností z 24 zemí, což představuje více než 20 000 jednotlivců a přibližně 450 individuálních členů, což je o málo méně než před několika lety, ale zahrnuje i členy z mimoevropského regionu. Novou kategorií jsou členské instituce; v současné době je to 15 evropských univerzit a výzkumných ústavů. Pro rozvoj členství má EUFEPS tříčlenný řídicí výbor. Plánované členské karty nebyly dosud zavedeny.

Následovala Výroční zpráva o aktivitách EUFEPS, činnosti Výkonného výboru a jednotlivých komisí a pracovních skupin:

Ve výroční zprávě byl hodnocen Strategický plán EUFEPS na léta 2006–2010, jehož plnění je právě v polovině tohoto období.

Pro období do roku 2010 se musí EUFEPS zaměřit na 4 hlavní oblasti:

- Konsolidovat, vyvíjet a rozšiřovat členství v EUFEPS pro úspěšné akce EUFEPS a akce zájmových skupin zapojených v EUFEPS.

- Dále vyvíjet a budovat spoluprací, koordinací a kooperací ve výzkumu a politice EUFEPS na různých úrovních ve farmaceutických vědách lepší, silnější a pevnější vztahy.

- Chránit dobré vedení a nadšení pro rozvoj EUFEPS se zaměřením na vize, poslání, strategie a činnosti této organizace.

- Dosáhnout dostatečně bezpečné kapitálové základny, stejně tak pokračující, schopnou administrativní a řídicí výkonnost, sloužící k podpoře Výkonného výboru a vedení komisí podle programu činností EUFEPS.

Hovořilo se o poslání EUFEPS jako evropské vědecké komunity, důležitosti nábory mladé generace vědců pořádáním akcí pro PhD. studenty a postdoktorandy. EUFEPS mohou posílit Učené společnosti a o tom se rokovalo i na konferencích prezidentů členských společností jednotlivých evropských zemí. Spolupráce s evropskými sesterskými společnostmi vede k silnému evropskému fóru, které přímo či nepřímo reprezentuje více než 100 000 vědeckých pracovníků. Toto fórum poskytuje možnosti setkávání a nástroje komunikace, kterými jsou například Veletrh farmaceutických věd, nyní se zaměřuje pozornost na přípravu příštího (druhého) Veletrhu farmaceutických věd spojeného s výstavou, který se bude konat 8.–12. června 2009 ve francouzské Nice. Díky úspěšné koncepci nahradí tato akce s dvouroční periodicitou dříve konané kongresy EUFEPS. Bude se pokračovat v pořádání pravidelných konferencí a dalších vědeckých akcí i se specificky zaměřenými tématy. Navíc bude EUFEPS jako spolusponzor podporovat i akce pořádané jinými organizacemi. Nejedná se jen o Veletrh farmaceutických věd a doprovodnou výstavu, ale i akce zaměřené na léčiva budoucnosti, jejich objevy, vývoj a výrobu v širším měřítku. Dále to budou workshopy a akce zaměřené na aktuální problémy, jednání zájmových skupin členských společností, konference konsorcií. Přesto, že programy EUFEPS jsou atraktivní, na některých akcích byla zaznamenána malá účast.

EUFEPS bude pokračovat ve zřizování zájmových skupin, například pro oblast Safety Sciences, Process Analytical Sciences, Farmakogenetika-farmakogenomika, Biologická dostupnost a biofarmaka, Životní prostředí a léčiva, Farmaceutická kvalita a kvalita léčiv, a *In silico* farmaceutické vědy.

Atraktivní webové stránky na internetu „EUFEPS Online“ (www.eufeps.org) slouží pro informace a komunikaci mezi členy. Vlastní internetové stránky, podporované EUFEPS, zřizují zájmové skupiny, organizace sdružené v EUFEPS a organizátoři kongresů. Patří sem stránky EUMAPP (European Union Microdose Accelerator Mass Spectrometry Partnership Program (www.eumapp.com), stránky Světové konference farmaceutických věd (www.pswc.org), stránky NSMF (na EUFEPS Online), stránky skupiny Biodostupnost a biofarmaka (www.babp-network.org), kurzy s tematikou PAT Science (na EUFEPS Online), stránky skupiny pro farmakogenetiku a farmakogenomiku (www.epr-network.org), stránky Safety Science (na EUFEPS Online), stránky s databází EUFEPS kurzů (www.etplatform.eu), stránky EUPSLF (www.eupslf.org).

Diskutovalo se o koncepci a inovaci oficiálního časopisu EUFEPS – *The European Journal for Pharmaceutical Science*. Mohl by Senát EUFEPS přispívat články? Byla by vhodná i elektronizace časopisu? Zveřejňuje zprávy z konferencí a oznámení o jejich konání. Časopis pokračuje se zvyšováním impakt faktoru (nyní 3,127). *EUFEPS Flash* a *EUFEPS Membership Bulletin* jsou

rozesílány členům elektronicky. Hovořilo se i o strategii pro publikaci knih. To je však zatím cenově nedostupné.

V oblasti aktivit *In-silico* ve farmaceutických vědách došlo k velkému zvýšení aktivit, například v zájmové skupině BioSim (biosimulace). V tomto směru EUFEPS uvažuje o elektronických studijních programech („e-learning“) dostupných prostřednictvím EUFEPS Online s cílem poskytnout farmaceutickým vědcům vzdělávací materiál špičkové kvality. Začalo se v červnu 2007 a ve Vídni se pořádal první Evropský workshop o počítačovém vzdělávání ve farmaceutických vědách. Další akce tohoto druhu se připravuje.

V oblasti lékové a zdravotní politiky je prvotní úlohou EUFEPS rozvíjet farmaceutické vědy v Evropě, a sloužit tak vědecké komunitě, pro kterou se bude v oblasti globálních diskuzí a výzev maximálně angažovat. Úsilí nasměruje k pokračování dobrých vztahů a spolupráci s regulačními lékovými úřady, oblastí výroby i akademickými institucemi (např. průmyslová sdružení, EMEA (European Medicines Evaluation Agency), EDQM (European Directorate Quality Management)/European Pharmacopoeia, USP (United States Pharmacopoeia), ESF (European Science Foundation), AAPS (American Association of Pharmaceutical Scientists), MENA (Middle-East North Africa), Asijské organizace, FIP-BPS (Federation Internationale de Pharmaceutique- Board of Pharmaceutical Sciences), WHO (World Health Organisation), CRS (Controlled Release Society), ISPE (International Society for Pharmaceutical Engineers) aj.

Ve vztahu k Evropské unii EUFEPS usiluje o zavedení silného povědomí o přítomnosti farmaceutických věd v EU a udržovat farmaceutické vědy v popředí zájmu evropských institucí, například aby se při zajištěné podpoře pokračoval a rozvíjel 7. rámcový program. Bude udržováno těsné spojení s příslušnými řídicími složkami EU a bude pokračovat i zapojení v probíhajících aktivitách EU, například v oblasti inovativních léčiv (IMI – The Innovative Medicines Initiative platform) spolu s EFPIA (European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations), nebo program vzájemné spolupráce v oblasti hmotnostní spektrometrie (EUMAPP – European Union Microdose AMS (Accelerator Mass Spectrometry).

EUFEPS bude pokračovat v dobrých vztazích a spolupráci i s jinými regionálními organizacemi zabývajícími se farmaceutickými vědami. EUFEPS v oblasti spolupráce s FIP a jejím Výborem pro farmaceutické vědy očekává, že bude Mezinárodní farmaceutickou federací uznávána jako organizace reprezentující evropský region.

Jednotlivé komise a zájmové skupiny se prezentovaly výročními zprávami, ze kterých lze shrnout:

Committee on Academic Research Relations (CARR) rozvíjí vztahy na globální úrovni (FIP, ISPE, AAPS aj.) i na úrovni evropské (akce InnoMed, EUMAPP, BioSlim, organizace EAAP, PhEur, EMEA, ESF aj.).

Committee on Awards and Prices (CAP) – uděluje cenu New Safe Medicines Faster Prize (3000 Euro) a cenu Best Paper Award (1000 Euro), dále cenu Giorgio Sergé Prize, cenu Young Investigator's Award a projednána bude i cena Honorary Fellows Award.

Committee on Industrial Research Relations (CIRR) – podporuje rozvoj odborných konferencí a symposií, vzdělávání a výcviku a dalších evropských iniciativ v oblastech vědecké činnosti propojením řetězce od objevů, přes vývoj až ke schvalování regulačními autoritami.

Committee on Training and Education (CTE) – EUFEPS organizuje mnohé kurzy na postgraduální úrovni. V Nizozemí probíhají kurzy na úrovni PhD/PostDoc. Další iniciativy jsou známy ze Švýcarska, Dánska, Spojeného království aj. Aktivita zahrnuje oblast IMI, v evropském regionu farmakoinformatiku a e-learning, program Galenos aj.

Publications – EUFEPS vydává oficiální vědecký časopis – *European Journal of Pharmaceutical Science* (zvyšuje se počet publikací, avšak redakce přijme ke zveřejnění asi 25 % doručených rukopisů, časopis má dosud nejvyšší IF 3,127), neslouží však pro obecné informace členů. V tomto ohledu je vydáván *EUFEPS Newsletter* 4x ročně a *EUFEPS Flash* pro informace o odborných akcích a konferencích a dále *Membership Bulletin* pro další informace členům.

Safe and Innovative Medicines (NSMF & IMI) – v této oblasti se vydávají informace v *Newsletter* a připravují se další publikace. Na toto téma byl uspořádán v červnu ve Vídni workshop. Jsou vytvořeny vzdělávací programy zaměřené na výzkum léčiv v Evropě, vědeckou činnost, oblast farmaceutické medicíny a na integrovaný vývoj léčiv.

Science Leadership Forum (EPSLF) – zahrnuje 10 evropských federací a asociací, které přispívají k vědeckým objevům, vývoji a hodnocení ve farmacii.

Záměr vytvořit „akademii“ farmaceutických věd se dále zkoumá. Výkonný výbor vnímá tuto instituci jako „Evropský senát pro farmaceutické vědy“. V současné době se tvoří seznam kandidátů pro tuto instituci.

Meetings and Events – účastníkům zasedání byl prezentován seznam akcí v roce 2008 a akcí plánovaných v roce 2009 včetně 2. veletrhu farmaceutických věd s výstavou, který se uskuteční 8.–12. června 2009 v Nice.

Byla předložena zpráva o hospodaření Federace v roce 2007. Ve srovnání s rokem 2006 rok 2007 skončil s pozitivním finančním výsledkem. Obdobný výsledek se předpokládá i pro rok 2008, zatím v tomto roce probíhá hospodaření podle plánovaného rozpočtu. Návrh rozpočtu pro rok 2009 počítá se zvýšením příjmů z pořádaných akcí, ale očekává se snížení podpory od Evropské komise. Pro rok 2009 se uvažuje o navýšení členského poplatku o 5 %, což by kompenzovalo alespoň inflaci.

Zasedání Rady EUFEPS mělo za úkol zvolit členy Výkonného výboru pro příští dva roky. Některým členům výboru skončilo funkční období, dalším členům bylo potřeba mandát na další období potvrdit. V tajných volbách (skrutátoři P. Komárek, Česká republika, T. Wikberg, Finsko) byli zvoleni tři noví členové za členy odstoupující a Výkonný výbor bude nadále pracovat v tomto složení: prof. Daan J. A. Crommelin, Nizozemí (prezident); prof. Christian N. Noe, Rakousko (minulý prezident); prof. Pia Vuorela, Finsko (budoucí prezident); členové: dr. Sven Stegemann, Belgie; dr. Buket

Aksu, Turecko; dr. Chris Doherty, Velká Británie; prof. Ulrike Holzgrabe, Německo; prof. José Morais, Portugalsko. Výkonným ředitelem EUFEPS je od roku 2002 Hans H. Lindén, Švédsko.

Následovaly zprávy jednotlivých delegátů členských společností EUFEPS, zprávy expertů a vedoucích skupin různých vědeckých aktivit a programů. Doc. P. Komárek, delegát České farmaceutické společnosti (ČFS) informoval o činnosti ČFS, organizování symposií a akcích odborných sekcí, některých i s mezinárodní účastí, o pořádání významných mezinárodních akcí v příštích letech v Praze, např. XII. symposium mezinárodní společnosti onkologických farmaceutů v roce 2010 a o žádosti pořídit Světový kongres Mezinárodní farmaceutické federace FIP v roce 2011 v Praze. Informoval, že v České republice se vydávají tři odborné farmaceutické časopisy, jeden z nich, vědecký, zveřejňuje souhrny a vybrané články z oblasti výzkumu v plném znění v anglickém jazyce na internetu. Výborem EUFEPS byla zpráva hodnocena kladně.

Závěrem zasedání prezident EUFEPS prof. D. J. A. Crommelin poděkoval za mimořádně přínosnou činnost pro EUFEPS členům výkonného výboru dr. Per Romovi (Švédsko), který se rozhodl pro příští období práci ve výkonném výboru a funkci pokladníka ukončit, a prof. C. R. Noemu (Rakousko), který jako minulý prezident EUFEPS bude ještě ve Výkonném výboru pracovat.

Příští zasedání Rady EUFEPS bylo stanoveno na 9. června 2009 do Nice ve Francii, kde se bude ve dnech 8.–12. června 2009 konat i příští Veletrh farmaceutických věd.

Zasedání Rady EUFEPS předcházelo jednání tzv. „Otevřeného fóra“. Na programu byly otázky rozvoje členství v EUFEPS. Kromě 24 vědeckých a odborných společností z 24 zemí reprezentuje 450 individuálních členů v EUFEPS 5 zástupců z 5 evropských zemí. Dále jsou zde spolupracující organizace a pozorovatelé (celkem 15 subjektů) a tzv. členské instituce, zastoupené 15 univerzitami z 9 zemí Evropy. Zde se diskutovalo o rezervách, protože v evropském regionu je celkem 43 zemí. Pro účast v EUFEPS je třeba udělat propagaci, neboť kromě tradičních farmaceutických disciplín jsou i nové oblasti, kam farmaceutické vědy zasahují. Navíc je třeba rozšířením členstvím podpořit i ekonomickou situaci EUFEPS. Dalšími body programu otevřeného fóra byla diskuze o potřebách „malých zemí“ a úlohách jejich Společností v rámci EUFEPS, o iniciativách v rámci inovačních léčiv a o ekonomice a finančních podporách.

Na závěr „Otevřeného fóra“ prof. D. J. A. Crommelin, prezident EUFEPS zdůraznil, že v oblasti členství a aktivní práce a v celé činnosti EUFEPS je třeba také „nová, čerstvá krev“.

Jednodenní zasedání Rady EUFEPS bylo konstruktivní a pro všechny účastníky přínosné. Podrobnější materiály a detailní zprávy o činnosti jednotlivých organizačních složek a komisí EUFEPS jsou k dispozici u delegáta ČFS zasedání Rady EUFEPS 2008.

P. Komárek